

INFORME MUNICIPAL EN RELACIÓN AO ESTUDIO DE IMPACTO AMBIENTAL DO PARQUE EÓLICO DOS COTOS

Don Jorge Cubela López en calidade de alcalde do Concello Ceredo-Cotobade (Pontevedra), cargo que consta por notoriedade, ante esta dependencia e conforme á RESOLUCIÓN do 15 de decembro de 2021, da Xefatura Territorial de Pontevedra, pola que se somete a información pública o estudo de impacto ambiental e as solicitudes de autorización administrativa previa e de construcción, proxecto sectorial (proxecto de interese autonómico) e a solicitude de declaración de utilidade pública, en concreto, das instalacións do parque eólico dos Cotos, situado no concello de Ceredo-Cotobade, provincia de Pontevedra (expediente IN661A 2011/18-4).

DOG Núm. 245 do 23 de decembro de 2021.

EXPÓN:

Á vista da RESOLUCIÓN do 15 de decembro de 2021, da Xefatura Territorial de Pontevedra, pola que se somete a información pública o estudo de impacto ambiental e as solicitudes de autorización administrativa previa e de construcción, proxecto sectorial (proxecto de interese autonómico) e a solicitude de declaración de utilidade pública, en concreto, das instalacións do parque eólico dos Cotos, situado no concello de Ceredo-Cotobade, provincia de Pontevedra (expediente IN661A 2011/19-4), por medio do presente escrito realiza as seguintes alegacións:

- 1- A avaliación ambiental do parque eólico de O Coto faise de acordo ao disposto nos artigos 6, 7, 17 ao 48 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliação ambiental. Neste senso, o Plan sectorial eólico de Galicia (ao que debe adaptarse esta actuación) non consta sometido ao citado procedemento de avaliação ambiental estratéxica atendendo ao previsto nos artigos 31 ao 53 da anteriormente citada Lei 9/2021, o cal supón un incumprimento da lexislación ambiental vixente en España.**

Este feito condiciona e limita, de facto, a avaliação dos impactos asociados á implantación do proxecto do parque eólico. Ao non facerse un estudo de impacto ambiental estratéxico do plan marco encargado de coordinar os proxectos eólicos existen deficiencias manifestas na utilidade dos mecanismos de control ambiental.

- 2- A división do proxecto industrial eólico en varios proxectos independentes responde a unha fragmentación artificiosa e indebida.**

Non se valora de maneira adecuada a liña de evacuación a pesar do seu forte impacto. A construcción desta liña implicará graves efectos sociais, ambientais e paisaxísticos, e o feito de tramitarse dun xeito independiente ao proxecto do parque eólico, supón un agravio para os afectados dado que non se ten unha visión integral do proxecto do parque eólico.

Non se somete a exposición pública conjunto co proxecto do parque eólico as infraestruturas asociadas e necesarias para a evacuación, vulnerando de tal xeito a Lei 21/2013, de 9 de decembro de avaliação ambiental e o requerimento do Ministerio da transición ecolólica e o reto demográfico (MTERD) recóllese o artigo 21 da Lei 24/2013, do 26 de decembro, do Sector Eléctrico, que establece que formarán parte da instalación de producción as súas infraestruturas de evacuación, que inclúen a conexión coa rede de transporte ou de distribución, e no seu caso, a transformación de enerxía eléctrica.

Esta liña de evacuación é intrínseca ao proxecto, por tanto, debería analizarse en todo o procedemento de avaliação ambiental. Esta infraestrutura resulta imprescindible para a viabilidade e desenvolvemento do parque eólico debido ao cal se deben analizar pormenorizadamente os efectos e impactos de todas as liñas de evacuación.

Artigo 21. Actividades de producción de enerxía eléctrica.

“5. Formarán parte da instalación de producción as súas infraestruturas de evacuación, que inclúen a conexión coa rede de transporte ou de distribución, e no seu caso, a transformación de enerxía eléctrica”.

Non se valora de maneira adecuada a liña de evacuación de Cotos – Set Sampaio (Pontevedra) a pesar do seu forte impacto. Esta liña de 14 Km presenta graves efectos sociais, ambientais e paisaxísticos.

Segundo o proxecto a liña aérea 66 kV Cotos-SET Pontesampaio (Pontevedra), á que evacúa a enerxía do parque eólico “Os Cotos”, non é obxecto do presente proxecto e estase tramitando de maneira independente.

No requirimento do Ministerio da transición ecolólica e o reto demográfico (MTERD) recóllese o artigo 21 da Lei 24/2013, do 26 de decembro, do Sector Eléctrico, que establece que formarán parte da instalación de producción as súas infraestruturas de evacuación, que inclúen a conexión coa rede de transporte ou de distribución, e no seu caso, a transformación de enerxía eléctrica.

Esta liña de evacuación é intrínseca ao proxecto, por tanto, debería analizarse en todo o procedemento de avaliación ambiental. Esta infraestrutura resulta imprescindible para a viabilidade e desenvolvemento dos parques eólicos de Os Cotos debido ao cal se deben analizar pormenorizadamente os efectos e impactos de todas as liñas de evacuación.

Na análise de alternativas describense parcialmente a súa afección, pero na análise de impactos non se ten en conta, a pesar da súa incidencia no territorio. A súa execución supón a desaparición de grandes superficies de masas de vexetais entre as que destacan carballeiras e bosques de ribeira maduros. A eliminación desta franxa vexetal de 14 Km. supón o desprazamento da fauna local e fraciona os hábitats locais.

A inclusión dos efectos e impactos desta liña de evacuación incrementaría considerablemente a magnitude dos devanditos impactos detectados no EIA, facendo necesario valorar outras alternativas ou implementar novas medidas correctoras.

3- O parque eólico incumpe as recentes disposicións establecidas pola Xunta de Galicia, nas que se apunta que os novos aeroxeradores que se implementen en territorio galego deben estar situados a unha distancia mínima calculada a partir da altura de aeroxerador (pa incluída) multiplicada por cinco. Segundo os criterios desta medida, os aeroxeradores do parque eólico de Os Cotos deberían estar situados, como mínimo, a 1 km de distancia dos núcleos de poboación.

A pesar de que esta medida farase totalmente efectiva o 1 de xaneiro de 2022, esta nova distancia aplicarase tamén a aqueles expedientes que entraron no rexistro autonómico a partir do 20 de outubro de 2021.

O proxecto eólico de Os Cotos comezouse a tramitar con anterioridade. Sen embargo, considérase un agravio comparativo para a poboación de Ceredo-Cotobade a non inclusión do citado parque eólico dentro deste novo marco legal todo cando o proxecto áinda non conta cunha Declaración de Impacto Ambiental (DIA) aprobada.

Con esta nova medida, a administración autonómica está a recoñecer de facto que o alcance das afeccións producidas polos aeroxeradores é maior do que actualmente está establecido.

4- O EIA non recolle a documentación necesaria relativa á servidume de aeródromo do aeroporto de Peinador.

O ámbito do Parque Eólico dos Cotos atópase na área de servidume do aeroporto de Peinador, recollido no Real Decreto 2278/1986, no que aparece o concello de Cotobade incluído na área de servidume.

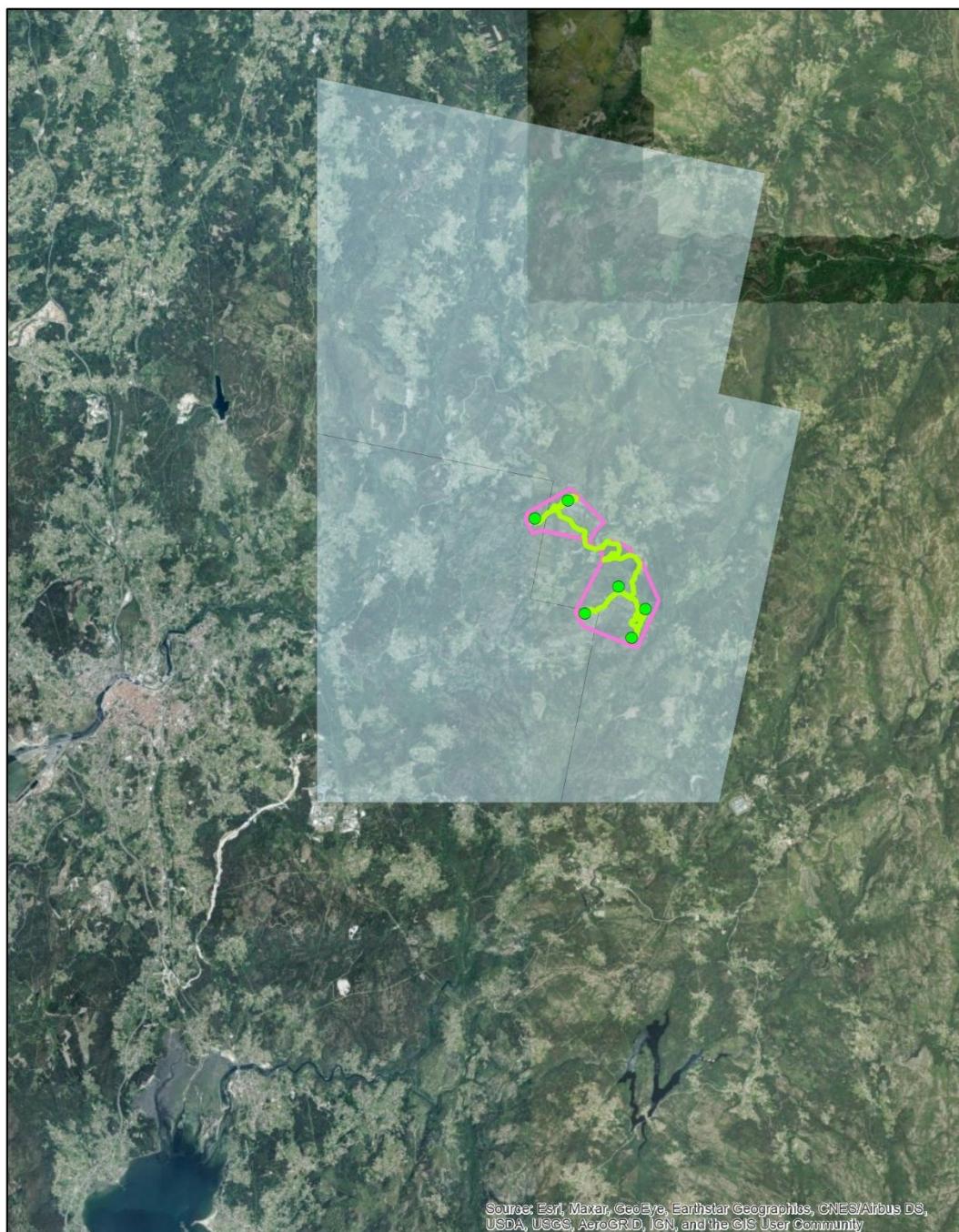
Os procedementos de navegación aérea deséñanse cunhas marxes de seguridade que deben permanecer libres de obstáculos para garantir a seguridade das operacións das aeronaves, así como do correcto funcionamento das instalacións radioeléctricas aeronáuticas. O artigo 5 do Decreto 584/1972, do 24 de febreiro, de servidumes aeronáuticas, recolle como obstáculo:

"todo objeto fijo (ya sea temporal o permanente) o móvil, o partes del mismo que penetre las servidumbres aeronáuticas, o bien supere los cien metros de altura respecto al nivel de terreno o agua circundante."

No caso do Os Cotos, este infrinxe ambas premisas, xa que está na área de servidume e supera os 100 metros de altitude (125 metros ate o buxe e 150 metros de diámetro das pas). Amais, calquera edificación de máis de 100 metros de altitude, estea ou non nunha área de servidume, ten que ser notificada á Agencia Estatal de Seguridad Aérea (AESA) por motivos de seguridade (Decreto 584/1972).

Para a construción dun parque eólico necesítase un acordo previo favorable da Autoridade Nacional de Supervisión Civil, AESA neste caso. Para saber a compatibilidade do parque eólico coa seguridade aérea é necesario a realización dun estudo de afección operativa, de afección radioeléctrica ou de ambos por parte de AESA. Este estudo non aparece recollido no EIA, polo tanto vulnera a normativa sobre servidumes

aeronáuticas e a Lei 21/2003, do 7 de xullo, sobre Seguridade Aérea sobre a realización de obras sen permiso en zonas de servidume.

- Vias
- Aeroxeradores
- Servidumes Aeronauticas

Ilustración 1: Situación do parque eólico de Os Cotos na área de servidume do aeroporto de Peinador.

5- Incompatibilidade da implantación dos aeroxeradores en terreos queimados.

Como di a Lei 7/2012, de 28 de xuño, de montes de Galicia.

Artículo 59. Cambio de uso forestal.

3. En terrenos afectados por incendios forestales, no podrá producirse un cambio de uso en treinta años. Con carácter singular, podrán acordarse excepciones siempre que, con anterioridad al incendio forestal, el cambio de uso estuviese contemplado:

- a- En un instrumento de planeamiento previamente aprobado (PSE 2002).
- b- En un instrumento de planeamiento pendiente de aprobación si ya fue objeto de evaluación ambiental favorable o, de no ser esta exigible, si ya fue sometido al trámite de información pública.
- c- En una directriz de política agroforestal que contemple el uso de pastos o agrícola extensivo en montes incultos o en estado de abandono que no estuvieran arbolados con especies autóctonas.

A pesar de que os últimos incendios producíronse no ano 2017 e o Plan Sectorial Eólico está aprobado dende o 2002, polo cal estes estarían recollidos nas excepcións previamente citadas, e non se verían afectados por esta incompatibilidade.

Mais segundo datos de Intervención das Brigadas Forestais dispoñibles na Consellería de Medio Rural, corroborase, que na Parroquia de Borela producironse 12 incendios no ano 1998, sendo os mais grandes o 12 e 25 de agosto de 11 e 7 ha, e 7 incendios no ano 1999, sendo o mais grande un incendio o 6 de xaneiro no que arderon 56 ha, e na Parroquia de Rebordelo producironse 7 incendios no ano 1999, sendo o mais grande o 28 de novembro de 35 ha.

Sendo estes anteriores a implantación do Plan Sectorial Eólico do 2002, polo que nestes terreos non se poderá producir un cambio no uso do solo ata pasados os 30 anos dende a data dos citados incendios.

6- Desprézanse os efectos que as alteracións na calidade do aire poden provocar nos núcleos de poboación más próximos durante a fase de obras.

Establécese que o impacto na calidade do aire durante a fase de obras é non significativo debido a que todos os núcleos de poboación sitúanse a unha distancia superior de 500 metros. Con todo, isto non é así para os núcleos de Soutolongo, O Salgueiro, Os Lourenzos, O Facho, O Quiteiro de Arriba, O Quiteiro de Abaixo, O Sabugueiro, O Pozo Negro e Os Martices, todos a menos de 500 m dos viarios do parque eólico de Os Cotos, polo que os impactos neste aspecto non se atopan correctamente analizados.

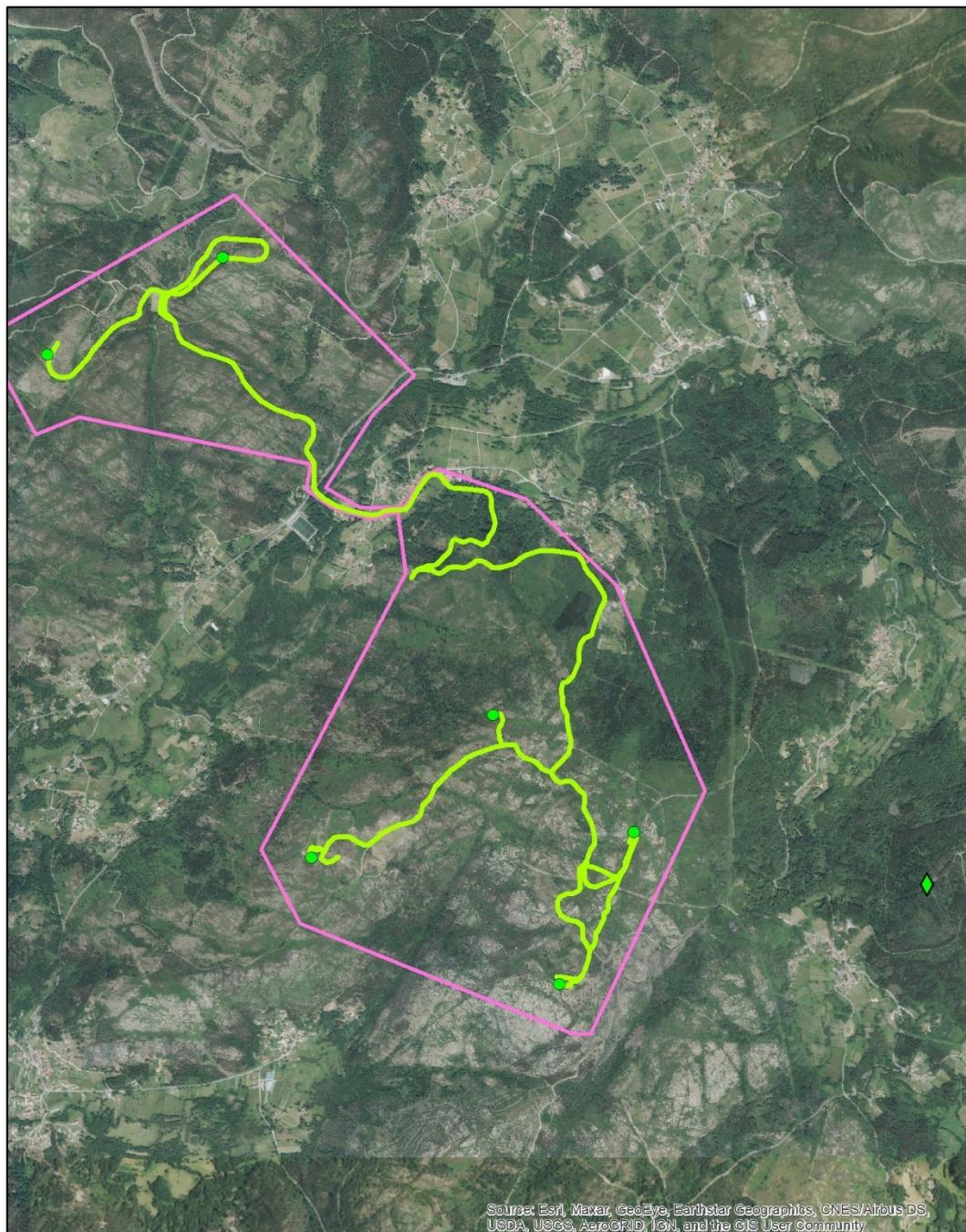
7- O impacto producido polos campos electromagnéticos xerados polo parque eólico está minusvalorado.

Como ben di o presente EIA no Anexo 5, as pas dos aeroxeradores poden crear oscilacións en sinais electromagnéticas empregadas para as comunicación. As turbinas xeran una zona escura para as transmisións detectadas a un radio máximo de 10 km dende as propias turbinas. Como di textualmente o EIA:

"Así, los aerogeneradores pueden representar un obstáculo en las ondas electromagnéticas incidentes, que pueden ser reflejadas o refractadas. Cuando un aerogenerador se coloca entre un transmisor de radio o televisión, o un transmisor de microondas y un receptor, el aerogenerador puede reflejar una onda que haga que el receptor pueda recibir la transmisión distorsionada."

Sen embargo, o Anexo V EVALUACIÓN DEL EFECTO PARPADEO, so valoran os campos electromagnéticos xerados polos aeroxeradores e da liña eléctrica, non tendo en conta as celas, o transformador e a subestación.

Amais consideran que o impacto é MODERADO, pero consideramos que poderían afectar substancialmente á poboación ao atoparse un centro de telecomunicacións pertencente á empresa pública Redes de Telecomunicación Galegas (RETEGAL) preto do núcleo de poboación de Famelga, a uns 1.450 m do aeroxerador A5. Esta cuestión contradí o anteriormente citado no Anexo V, xa que a distancia non é o suficientemente afastada, podéndose producir interferencias, sendo o impacto SEVERO/CRÍTICO.

Legend

- Aeroxeradores
- Vias
- ◆ Retegal Antenas

Ilustración 2: Localización da antena de RETEGAL con respecto do PE Os Cotos.

- 8-** O EIA alega que a produción de enerxía renovable suporá un aforro económico e enerxético para os consumidores debido ao aforro de combustibles fósiles na produción de enerxía, contribuíndo a independencia enerxética.

Menciona os obxectivos enerxéticos propostos nas Directrices Enerxéticas 2008-2020 da Xunta de Galicia, aprobadas o 8 de marzo do 2018, e que buscan que entre o 85 e o 90% do consumo eléctrico galego proveña de fontes renovables.

Mais segundo os datos da Red Eléctrica de España, a produción enerxética en Galicia no ano 2020 foi de 24.553 GWh dos cales un 75,6% produciuse a través de fontes de enerxía renovable, o que supón un total de 18.562 GWh, este mesmo informe arroxa os datos do consumo anual de Galicia e os cifra en 17.383 GWh, sendo o **balance enerxético en Galicia para as fontes de enerxía renovable de +1.179 GWh, alcanzando e superando os obxectivos das citadas Directrices.**

Destacar tamén a recente subida dos prezos do MWh para os consumidores, que pasaron de pagar unha media de 40,38 €/MWh no 2019 a unha media de 118,47 €/MWh no 2021, acadando no pasado mes de decembro un prezo medio de 255,41 €/KWh. (Datos extraídos da Red Eléctrica de España)

- 9-** Non se valora a presión sonora xerada na fase de construcción do parque eólico, incumprindo os establecido no Real Decreto 1367/2007, de 19 de outubro, polo que se desenvolve a Lei 37/2003, de 17 de novembro, do ruído, no referente a zonificación acústica, obxectivos de calidade e emisións acústicas, e o establecido no Real Decreto 212/2002, de 22 de febrero, polo que se regulan as emisións sonoras no entorno debidas a determinadas máquinas de uso ao aire libre, e as normas complementarias.

Real Decreto 212/2002, de 22 de febrero

Anexo III referente ao Método de Medición del Ruido Aéreo Emitido por las Máquinas de Uso al Aire Libre, di:

4. Información que debe presentarse.

- El nivel de potencia acústica, ponderado por el factor A, de la fuente sometida a ensayo deberá expresarse redondeado el número entero más próximo (si es menor que 0,5 se dará el número inferior y si es mayor que 0,5 se utilizará el número superior).

- *El informe debe incluir los datos técnicos necesarios para identificar la fuente sometida a ensayo, así como el código de ensayo del ruido y los datos acústicos.*

10- O estudo acústico non analiza a afección sonora sobre o gando e a fauna silvestre que puidese estar presente na zona.

Os animais, como os seres humanos, sufren alteracións de comportamento, sendo máis sensibles a algúns sons non audibles polo ser humano. Isto repercuté á comunicación entre os diferentes animais (Whalen et al., 2019), o que pode afectar á reproducción e/ou contribuír a un aumento de cortisol, o que indica unha resposta ó estrés (Mikołajczak et al., 2013; Agnew et al., 2016) que podería facer que os animais sexan más susceptibles a infeccións e enfermidades (Hansen e Hansen, 2020).

Esta cuestión resulta especialmente grave xa que o sector agro –gandeiro dinamiza o mundo rural, xera emprego estable e realiza unha contribución importante ao PIB galego e en especial no concello de Ceredo-Cotobade no que a actividade agrícola é sustento de moitas familias.

En relación coa protección e o benestar dos animais, a normativa xeral básica nesta materia é o Real Decreto 348/2000, de 10 de marzo (modificado polo Real Decreto 441/01, de 27 de abril). Esta normativa incorpora ao ordenamento xurídico a Directiva 98/58/CE, relativa á protección dos animais nas explotacións.

Ademais desta lexislación xeral, existen normas específicas que establecen as características das condicións de cría de algunas especies gandeiras, como son as que afectan ao gando vacún, porcino, galiñas poñedoras e polos para a producción de carne. Entre outras, temos (considerando as súas modificacións):

- Real Decreto 3/2002, que establece as normas mínimas de protección das galiñas poñedoras.
- Real decreto 692/2010, que establece as normas mínimas para a protección dos polos destinados á producción de carne.
- Real decreto 1135/2002, relativo ás normas mínimas para a protección de porcos.
- Real decreto 1221/2009, que establece as normas básicas de ordenación do gando porcino extensivo.
- Real decreto 1047/1994, sobre as normas mínimas para a protección de tenreiros.

Deste xeito, cabe ter en conta, tamén, que a maior parte da poboación activa do rural de Ceredo-Cotobade está ocupada no sector primario, cunha forte especialización no sector lácteo e na produción de carne. Por isto, resulta imprescindible evitar aquelas actuacións que supoñan unha afección significativa sobre os animais e a actividade agro-gandeira derivada.

11-O acondicionamento necesario para o tránsito dos transportes nos viarios e os novos viarios realizarase sobre a zona de polcía de varios regos.

O Rego con IDCurso 983640003782, o ID IDCURSO 983640004994, 983640007598, todos afluentes do Río Almonfrei, o que implicará unha clara afección á rede hidrográfica, cun impacto directo sobre a flora e a fauna ripícola asociada.

Como podemos observar nos planos do EIA, nas follas 3, 4, 5 e 6 o acondicionamento e novas construcións dos viarios de acceso para permitir o tránsito dos transportes especiais. Sobre a zona de polcía destes arroios transcorrerían 990 m. de viarios de nova apertura (sen ter en conta o tramo de algo mais de 500 m que discorre por riba da ponte sobre o río Almonfrei), debido á necesidade de axustar o radio de curvatura ás esixencias dos transportes especiais. As afeccións das obras de acondicionamento sobre os Rego sen nome tributarios do río Almonfrei, poden ser importantes.

Así mesmo, as medidas preventivas ao redor desta intervención resultan claramente escasas, dado que soamente se contempla a solicitude dos permisos correspondentes de afección ou ocupación e prevese a reposición das canalizacións existentes.

Esta situación é especialmente grave no Rego con ID 983640003782, xa que os novos viarios de acceso cruzarán dúas veces o couce do mesmo.

Ditas intervencións encóntranse sometidas polo Real Decreto 9/2008, de 11 de xaneiro, polo que se modifica o Real Decreto 849/1986, do 11 de abril, no que se aproba o Regulamento do Dominio Público Hidráulico, que desenvolve os títulos preliminar I, IV, V, VI e VII da Lei 29/1985, do 2 de agosto, de Augas, nos seus artigos:

Artículo 7.

1. La zona de servidumbre para uso público definida en el artículo anterior tendrá los fines siguientes:

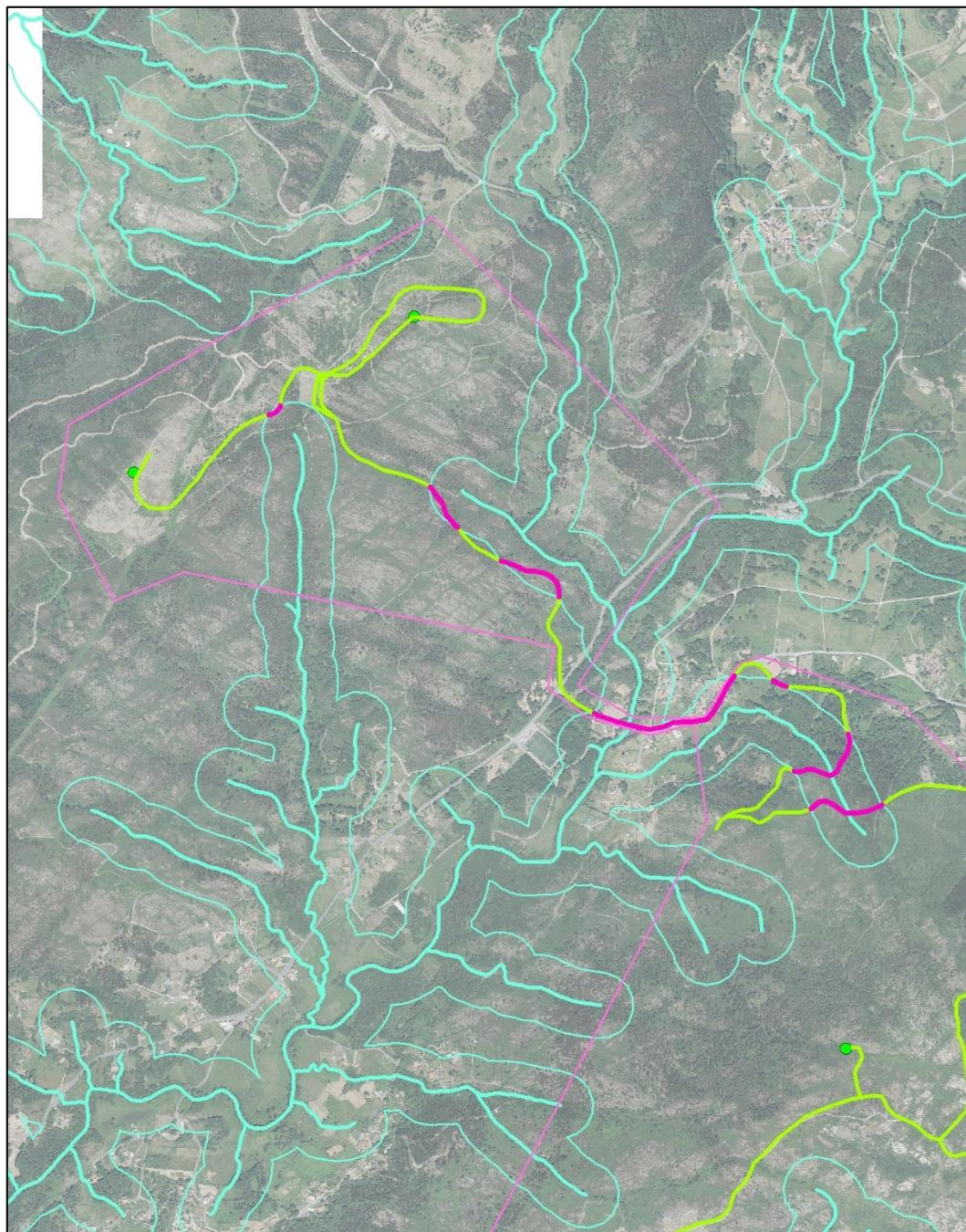
- a) Protección del ecosistema fluvial y del dominio público hidráulico.
- b) Paso público peatonal y para el desarrollo de los servicios de vigilancia, conservación y salvamento, salvo que por razones ambientales o de seguridad el organismo de cuenca considere conveniente su limitación.

Artículo 9.º

1. En la zona de policía de 100 metros de anchura medidos horizontalmente a partir del cauce quedan sometidos a lo dispuesto en este Reglamento las siguientes actividades y usos del suelo:

- a) Las alteraciones sustanciales del relieve natural del terreno.
- b) Las extracciones de áridos.
- c) Las construcciones de todo tipo, tengan carácter definitivo o provisional.
- d) Cualquier otro uso o actividad que suponga un obstáculo para la corriente en régimen de avenidas o que pueda ser causa de degradación o deterioro del estado de la masa de agua, del ecosistema acuático, y en general, del dominio público hidráulico.

4. La ejecución de cualquier obra o trabajo en la zona de policía de cauces precisará autorización administrativa previa del organismo de cuenca, sin perjuicio de los supuestos especiales regulados en este Reglamento. Dicha autorización será independiente de cualquier otra que haya de ser otorgada por los distintos órganos de las Administraciones públicas.

- ViasAfección
- Viales
- AE

Ilustración 3: Afeccións sobre os regos e os seus couces de policía do PE Os Cotos.

12-O EsIA non establece medidas concretas para previr a afección das infraestruturas do parque eólico (aeroxeradores, pistas de acceso, liña de evacuación, etc.) sobre as captacións de auga para as traídas de auga veciñais e sobre os mananciais presentes no ámbito.

As obras asociadas á construcción do parque eólico poden provocar o desvío das augas subterráneas deixando sen auga a captación, así como todo o acuífero subterráneo, imposibilitando a extracción de auga en toda a zona. Se este suposto chegase a ocorrer e dado que as captacións contan coa pertinente concesión do aproveitamento por parte de Augas de Galicia, os veciños afectados deberían ser indemnizados polos posibles danos que poidan darse sobre a mesma cando o aproveitamento non fose obxecto de expropiación.

Ante este suposto, requírense medidas específicas dirixidas a controlar a calidade da auga das traídas que poidan verse afectadas para controlar a presenza de trazas contaminantes ou diminucións significativas de caudal que poidan reverter negativamente nos veciños e animais que consomen a auga.

A pesar de que no EIA comprométense a protexer "as captacións e canalizacións de auga para uso doméstico que puidesen existir na contorna" e indican que "se tomarán medidas tanto na fase de obras como na fase de explotación para garantir o abastecemento e a correcta calidade das augas", estas carecen da concreción necesaria tendo en conta, ademais, a relevancia que isto pode ter para a poboación próxima.

Nesta liña, cabe mencionar a localización dun punto de captación de auga para abastecemento humano a 430 m. do aeroxerador A1, a 550 m. do A2, con nome "Montes de Rebordelo" (código de referencia da captación: ES.014.NR.273.029.01.00). Se ben a distancia ao aeroxerador non é extremadamente baixa, as obras referidas ao acondicionamento do seu viario de acceso localizaranse a menos de 100 m. aproximadamente, o que pode supor unha afección directa.

Tamén atopamos outros dous puntos de captación de auga para abastecemento humano de nome O Pereiral Código ES.014.NR.273.029.01.00 e As Chousas con Código ES.014.NR.273.035.01.00 a 390 m. e 680 m. do A4 e a 1.050 m. e 550 m. do A6. Se ben a distancia ao aeroxerador non son extremadamente baixas, as obras referidas ao acondicionamento do seu viario de acceso localizaranse a 250 e 300 m. aproximadamente, o que pode supor unha afección directa.

Tamén atopamos outro puntos de captación de auga para abastecemento humano de nome A Graña Código ES.014.NR.273.035.09.00 a 645 m. do A3.

Amais, cabe destacar a presenza de dous mananciais de auga pertencente a COMUNIDAD DE USUARIOS DEL AGUA DEL IGREXARIO con CIF: G94032679 e con concesión administrativa DH.A.36.16601. Estes mananciais pertencentes a Parroquia de Santiago de Loureiro, atópanse na contorna do A6, quedando o manancial de "Auga de Rans" a 340 m e o de "Fonte da Auga Choca" a 308 m deste aeroxerador, sendo este impacto CRÍTICO e NON REVERSIBLE e non está contemplado no presente EIA.

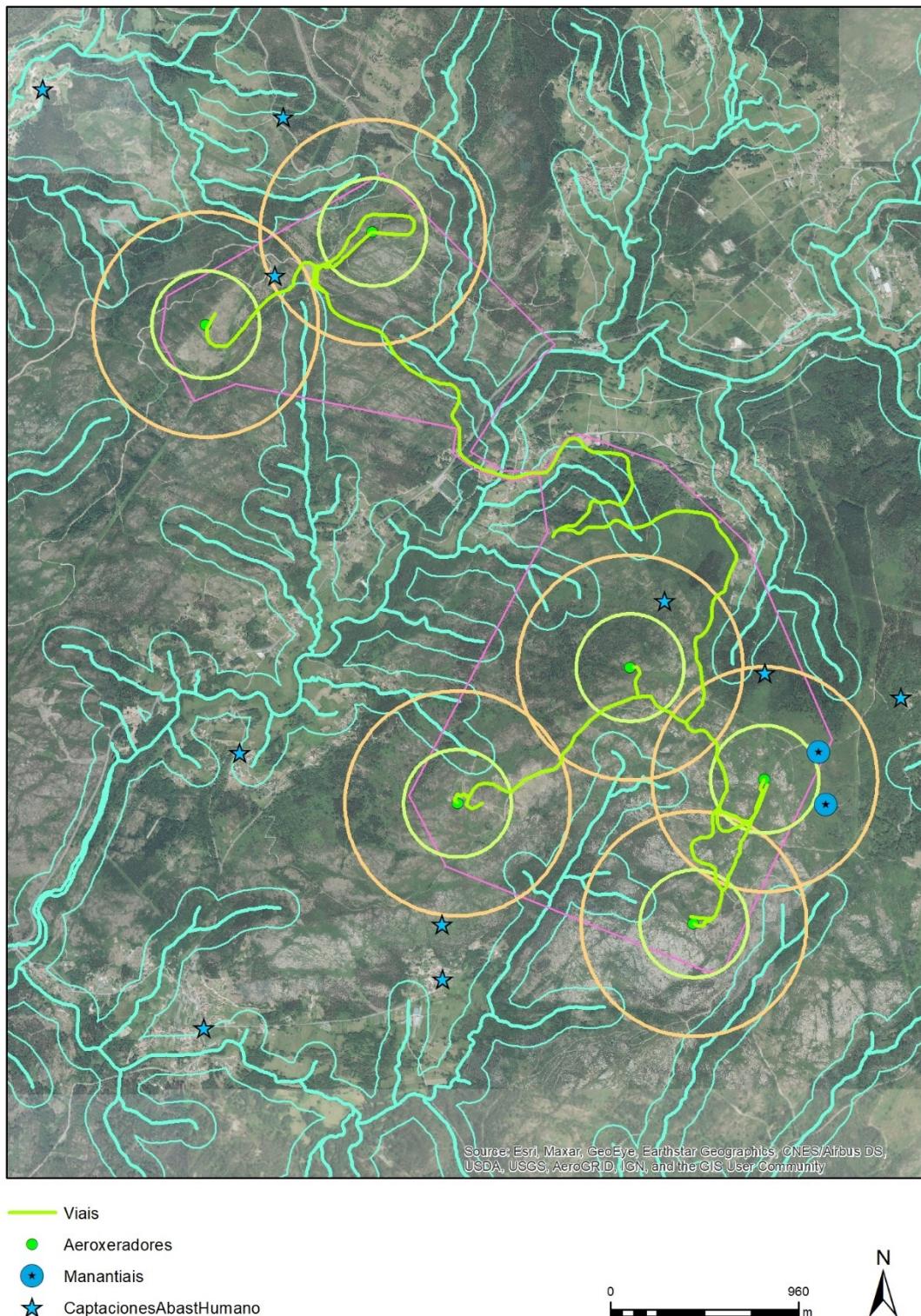

Ilustración 4: Situación das captacóns de abastecemento humano e dos manantiais con respecto do PE Os Cotos.

13- Non se avalía de maneira obxectiva a alternativa 0 en relación a todos los aspectos ambientais e sociais.

No apartado b do artigo 35 da Lei 21/2013 de avaliación ambiental determinase que o estudo de impacto ambiental ha de incluír o seguinte:

"Descripción de las diversas alternativas razonables estudiadas que tengan relación con el proyecto y sus características específicas, incluida la alternativa 0, o de no realización del proyecto, y una justificación de las principales razones de la solución adoptada, teniendo en cuenta los efectos del proyecto sobre el medio ambiente."

No Anexo VI de dita lei sinálase, así mesmo, a seguinte consideración:

"Respecto a la alternativa 0, o de no actuación, se realizará una descripción de los aspectos pertinentes de la situación actual del medio ambiente (hipótesis de referencia), y una presentación de su evolución probable en caso de no realización del proyecto, en la medida en que los cambios naturales con respecto a la hipótesis de referencia puedan evaluarse mediante un esfuerzo razonable, de acuerdo a la disponibilidad de información medioambiental y los conocimientos científicos."

Deste xeito, a descripción da alternativa 0 centrase na renuncia dos efectos positivos do desenvolvemento do parque eólico, sen analizar os efectos positivos de ditas coberturas e usos do solo.

Non se fala da afección sobre a calidade de vida dos residentes da contorna do parque, nin do consumo de recursos ou a non emisión de residuos que se evitarían coa non execución do plan. Para este escenario, o estudo de impacto centrarse no aforro de combustibles fósiles na produción enerxética, e polo tanto aforro de emisións de CO₂, pero esquecese da gran importancia dos sumidoiros de carbono forestais e agrícolas citados no Plan Nacional Integrado de Enerxía e Clima (PNIEC) 2021-2030 ou no Acordo de París.

- 14-** A localización de TRES aeroxeradores (A3, A4 e A5) do parque eólico non é coherente co índice de sensibilidade ambiental segundo a “Memoria de zonificación ambiental para la implantación de energías renovables: eólica y fotovoltaica”, do “Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico” (MTERD; antigo MITECO).

Esta memoria manifiesta:

2. Objetivo

“El modelo busca integrar la importancia relativa en el territorio de los principales factores ambientales considerados en la evaluación ambiental de proyectos, los cuales se encuentran principalmente recogidos en el artículo 35 de la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental: “...los siguientes factores: la población, la salud humana, la flora, la fauna, la biodiversidad, la geodiversidad, el suelo, el subsuelo, el aire, el agua, el medio marino, el clima, el cambio climático, el paisaje, los bienes materiales, el patrimonio cultural, y la interacción entre todos los factores...”. Igualmente, se pretende garantizar la aplicación de los principios de precaución y acción cautelar, así como el de acción preventiva de los impactos sobre el medio ambiente mediante esta integración previa de los aspectos ambientales más relevantes para esta tipología de proyectos, que se concretarán, para cada localización y tipología de proyecto eólico o fotovoltaico, específicamente y en detalle, durante el trámite de evaluación ambiental que le corresponda”

5. Cálculo del índice de sensibilidad ambiental

“Dado que el objetivo final de este trabajo es obtener una cartografía que aúne en un único valor el grado de sensibilidad ambiental del territorio para cada uno de los indicadores hasta ahora expuestos, debe utilizarse una técnica apropiada para ello: el álgebra de mapas...”

“...Con este algoritmo se obtienen 5 clases resultantes (con valores redondeados) que permitirán una sencilla visualización de la variabilidad inherente a los datos (el valor numérico de las mismas tiene una relación inversa con el nivel de sensibilidad ambiental):

VALOR ENERGIA EÓLICA ÍNDICE DE SENSIBILIDAD AMBIENTAL

- 0 Máxima (no recomendado)
- 0 – 6.000 Muy alta
- 6.000 – 7.000 Alta

- 7.000 – 8.500 Moderada
- 9.000 – 10.000 Baja

Na Memoria de zonificación ambiental para la implantación de enerxías renovables: eólica e fotovoltaica (MITECO) analízanse aspectos de poboación, saúde humana, flora, fauna, biodiversidade, xeodiversidade, subsolo, aire, auga e medio mariño, entre outros, e a interacción entre todos eles, dando como resultado un mapa de sensibilidade ambiental (Ilustración 5) que para os cinco aeroxeradores mencionados (A3, A4 e A5) atópase na zona de: sensibilidade ambiental máxima (implantación non recomendada para este proxecto).

Ilustración 5: Situación dos aeroxeradores A3, A4, A5 e A6 respecto da Zona de Sensibilidade Ambiental para la Implantación de Enerxías Renovables.

15- O impacto sobre os solos será moi elevado.

Afirmase no documento que na fase de obras prodúcese a rotura dos horizontes superiores do perfil edáfico existindo unha degradación do solo, pero na valoración do impacto concrétase que é MODERADO, cando estamos a falar dunha afección de 12.5850 m², dos cales 7.4997 m² van ser ocupados de forma permanente, consideramos que tal perdida do solo, non pode ser valorado como MODERADO, e deberá ser catalogado como SEVERO ou CRÍTICO.

16-A protección da flora e dos hábitats de interese comunitario non é posible debido á súa destrución ou transformación debido ao impacto das obras do proxecto.

Aínda que se consideren as medidas de restauración, as condicións adecuadas da flora nunca volverán á súa situación orixinal, por ser eliminadas ou ocupadas nas diferentes fases da obra, e nalgúns casos como en bosques sobre todo, a recuperación será moi dilatada no tempo, polo que a afección é moi negativa e **SEVERA**.

O proxecto deste parque eólico afecta a unha zona onde se atopan formacións boscosas de *Quercus robur* e *Quercus pyrenaica* ben conservadas, prados de pasto e sega, con dominancia de brezales- tojales na zona de matogueira, catalogados como hábitat 4030 e 4020*, este último prioritario, e que perderán entre os dous pola creación do parque eólico, unha superficie total de 42.780 m². Tamén se atopan na zona plantacións forestais de piñeiro (*Pinus pinaster* e *Pinus radiata*) principalmente e eucalipto.

Desta maneira a obra deste parque eólico debe considerar unha corrección en canto ás súas actuacións, con especial atención aos bosques autóctonos para non incidir na vulneración dos obxectivos e principios recolleitos en Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade, referidos a :

Obxectivo 2.2 Promover a restauración ecolólica, a conectividade ambiental do territorio e a protección da paisaxe.

Obxectivo 2.3 Contribuír á conservación e restauración de hábitats naturais e especies silvestres.

Artigo 2. Principios.

- a) O mantemento dos procesos ecolóxicos esenciais e dos sistemas vitais básicos, apoiando os servizos dos ecosistemas para o benestar humano.
- c) A utilización ordenada dos recursos para garantir o aproveitamento sostible do patrimonio natural, en particular, das especies e dos ecosistemas, a súa conservación, restauración e mellora e evitar a perda neta de biodiversidade.
- d) A conservación e preservación da variedade, singularidade e beleza dos ecosistemas naturais, da diversidade xeolólica e da paisaxe.
- g) A precaución nas intervencións que poidan afectar a espazos naturais ou especies silvestres.

17- O impacto da fauna é crítico.

A este respecto debemos considerar que non se trata de comunidades faunísticas estáticas, os seus membros están en continuo movemento, desenvolvendo parte dos seus ciclos vitais fora do seu hábitat típico, co cal é imprescindible considerar que calquera perturbación ou degradación do conxunto destes hábitats afecta de maneira directa a moitos vertebrados e invertebrados, sen esquecer a destrución de tobos, galerías e refuxios vexetais de diferentes especies animais tales como roedores, anfibios, réptiles, invertebrados e mesmo aves que viven a nivel do chan. Isto provocará un efecto de “Espazo baleiro” por abandono ou redución de uso do medio.

Sumado a isto débese considerar na zona, a presenza de especies de anfibios, réptiles ou mamíferos incluídas no Catálogo galego de Especies Ameazadas como son:

Nome	Categoría
<i>Circus cyaneus</i>	Vulnerable
<i>Circus pygargus</i>	Vulnerable
<i>Falco subbuteo</i>	Case Ameazado
<i>Alcedo atthis</i>	Case Ameazado
<i>Phylloscopus trochilus</i>	Case Ameazado
<i>Streptopelia turtur</i>	Vulnerable
<i>Phoenicurus ochruros</i>	Vulnerable
<i>Barbastella barbastellus</i>	Case Ameazado
<i>Eptesicus serotinus</i>	Case Ameazado
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Vulnerable
<i>Myotis bechsteinii</i>	Vulnerable
<i>Myotis emarginatus</i>	Vulnerable
<i>Myotis myotis</i>	Vulnerable
<i>Myotis mystacinus</i>	Vulnerable
<i>Nyctalus leisleri</i>	Case Ameazado
<i>Plecotus auritus</i>	Case Ameazado
<i>Rhinolophus euryale</i>	Vulnerable
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Vulnerable

A pesar de que no EIA aparece recollido que o inventario de especies do ámbito foi feito baseándose no Inventario Español de Especies Terrestres, hai moitas de esas especies que non aparecen no estudo. Na seguinte

táboa, recollemos as especies que aparecen no ámbito no inventario (tanto se contan con algún tipo de protección coma se non) pero que non se recollen no estudo ambiental.

Nome	Categoría
<i>Chioglossa lusitanica</i>	Vulnerable (CGEA)(cea)
<i>Bufo calamita</i>	
<i>Lissotriton boscai</i>	
<i>Pelophylax perezi</i>	
<i>Rana iberica</i>	Vulnerable (CGEA)
<i>Triturus marmoratus</i>	
<i>Alytes obstetricans</i>	
<i>Hyla arborea</i>	Vulnerable (CGEA)
<i>Lissotriton helveticus</i>	
<i>Lacerta schreiberi</i>	
<i>Malpolon monspessulanus</i>	
<i>Natrix maura</i>	
<i>Podarcis bocagei</i>	
<i>Anguis fragilis</i>	
<i>Chalcides striatus</i>	
<i>Coronella girondica</i>	
<i>Lacerta lepida</i>	
<i>Podarcis hispanica</i>	
<i>Rhinechis scalaris</i>	
<i>Timon lepidus</i>	
<i>Anguilla anguilla</i>	
<i>Chondrostoma arcasii</i>	
<i>Chondrostoma duriense</i>	
<i>Gasterosteus gymnurus</i>	
<i>Salmo trutta</i>	
<i>Squalius carolitertii</i>	
<i>Petromyzon marinus</i>	En perigo de extinción (CEA)
<i>Squalius carolitertii</i>	
<i>Canis lupus</i>	LESRPE (CEA)
<i>Genetta genetta</i>	
<i>Lutra lutra</i>	

18- Falta de avaliación, previa á localización do parque eólico, da situación no ámbito do Lobo.

Segundo o artigo 56 da Lei 42/2007 de Patrimonio Natural e da Biodiversidade establece a protección para todas as especies amparadas por tratados e convenios internacionais, como o de Berna, ratificado por España, polo que en caso de non ter dita consideración estariamos ante un incumprimento flagrante das obrigas derivadas do Convenio de Berna, e da subseguiente Directiva Hábitats 92/43/CEE.

19- Incompatibilidade coa Directiva 2009/147/CE do Parlamento Europeo e do Consello do 30 de novembro de 2009, relativa á conservación das aves silvestres. A situación xeográfica do parque eólico inclúe a presenza de aves contempladas no Catálogo Galego de Especies Ameazadas (CGEA) e tamén no Catálogo Nacional de Especies Amenazadas (CNEA), ademais de posuír o status de protección legal dos Anexos I e II da Directiva Comunitaria 2009/147/CEE.

Neste senso, resulta convinte sinalar a potencial presenza da tartaraña cincuenta (*Circus pygargus*) e a gatafornela (*Circus cyaneus*). Estas especies atópanse catalogadas como vulnerables segundo o Catálogo de Galicia e a tartaraña cincuenta (*Circus pygargus*) tamén posúe esta categoría de vulnerable no catálogo español. Tamén destacamos a presenza da tórtola común (*Streptopelia turtur*) recentemente catalogada como VULNERABLE no Libro Rojo de las Aves de España.

Nas especies vulnerables a estes impactos poderíamos engadir tamén outras aves que non presentan unha protección específica pero que se ven afectadas por os impactos que conleva este tipo de infraestruturas. Estas especies son o Azor común (*Accipiter gentilis*), Miñato ratoeiro (*Buteo buteo*), Avelaiona (*Strix aluco*), Corvo común (*Corvus corax*), Gabián común (*Accipiter nisus*), Miñato abelleiro (*Pernis apivorus*) e a Aguiña albela (*Circaetus gallicus*).

Trátase de especies moi sensibles aos impactos derivados dun proxecto destas características, tanto polo risco de colisión cas pas, como pola destrucción de hábitats. Débese ter en conta que algunas das mencionadas especies, aniñan a nivel do solo en cultivos e zonas naturais como as uceiras e xaraís, cuxa destrucción implica danos a nivel de reproducción e alimentación que poden ser irreparables.

20-Incompatibilidade coa resolución do 28 de novembro de 2011 da Dirección xeral de conservación da natureza para a localización xeográfica proposta dos eólicos en Suíme. O conxunto do proxecto sitúase dentro dunha zona cualificada como Área prioritaria de avifauna respecto a dita resolución e que resolve como punto primeiro:

“Aprobar la delimitación de las áreas prioritarias de reproducción, de alimentación, de dispersión y de concentración local de las especies de aves incluidas en el Catálogo gallego de especies amenazadas”.

Tense que considerar a proximidade de menos de 4.200 m da poligonal do parque eólico da Zonas protección avifauna contra liñas eléctricas de alta tensión e da Área Prioritaria de Avifauna (zona de reproducción, de alimentación, de dispersión e de concentración local de aves incluídas no Catálogo Galego de Especies Ameazadas, segundo a Resolución do 18 de setembro de 2018, da Dirección Xeral de Conservación dá Natureza. Esta área prioritaria reforza a presenza e necesidade de protección da avifauna e en especial das catalogadas como vulnerables e consideradas nesta resolución como as xa mencionadas presentes no ámbito: *Circus pygargus* e *Circus cyaneus*.

Por tanto débese incluír neste proxecto medidas preventivas e correctivas adecuadas e claras, contemplando todas as especies de avifauna presentes e a súa situación de vulnerabilidade, como queda reflectido na Directiva 2009/147/CE do Parlamento Europeo e do Consello do 30 de novembro de 2009, relativa á conservación das aves silvestres, que entre outros puntos establece:

“(6) As medidas que deben adaptarse han de aplicarse aos diversos factores que poidan actuar sobre o nivel de poboación das aves, a saber: as repercusións das actividades humanas e en particular a destrucción e a contaminación dos seus hábitats, a captura e a destrucción polo home e o comercio ao que dan lugar ditas prácticas e procede adaptar a severidade de dichas medidas á situación das distintas especies no marco dunha política de conservación.

(7) A conservación ten por obxectivo a protección a longo prazo e a administración dos recursos naturais como parte integrante do patrimonio dos pobos europeos. Permite a regulación dos devanditos recursos e da súa explotación sobre a base das medidas necesarias para a conservación e a adaptación do equilibrio natural das especies dentro dos límites razoablemente posibles.

(8) A preservación, o mantemento ou o restablecemento dunha diversidade e dunha superficie suficiente de hábitats son indispensables para a conservación de todas as especies de aves.”

21- O impacto do parque eólico sobre os quirópteros é SEVERO, e non globalmente moderado, tal e como establece o EslA.

Segundo o Atlas de Mamíferos Terrestres realizado polo Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico (MITECO) e o Atlas de Morcegos de Galicia desenvolto pola "Asociación DROSERÁ para ou Estudo e Conservación do Medio Natural", as celas UTM 29TNH30, 29TNH40 e 29TNG39 e 29TNG49 (onde se sitúa o parque eólico de O Coto) conta coa presenza de: *Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus hipposideros*, *Barbastella barbastellus*, *Eptesicus serotinus*, *Myotis daubentonii*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Nyctalus leisleri*. Moitas destas especie aparecen catalogadas como vulnerable no Listado de Especies Silvestres en Régimen de Protección Especial e no Catálogo Español de Especies Amenazadas. Así mesmo, o propio EslA do parque eólico de Os Cotos indica evidencias da presenza na zona de oito especies incluídas na orde de quirópteros: *Rhinolophus ferrumequinum*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Nyctalus leisleri*, *Nyctalus noctula*, *Eptesicus serotinus*, *Barbastella barbastellus*, *Plecotus austriacus*, *Miniopterus schreibersii*.

Por tanto, trátase dunha zona na que un proxecto como o dun parque eólico pode xerar importantes afeccións nestas comunidades. Deste xeito, cabe sinalar as investigacións científicas que evidencian a atracción deste tipo de animais cara aos aeroxeradores (Richardson et al., 2021; Foo et al., 2017; Cryan et al., 2014), así como aquelas que analizan o alcance das mortes de quirópteros por mor de barotraumas, mortes debidas a variacións de presión sen necesidade de que se produza un choque físico co aeroxerador (Baerwald et al., 2008).

A estas consideracións han de sumarse a baixa taxa de renovación das poboacións de morcegos, o que fai que pequenos incrementos na mortalidade de exemplares adultos poidan ter consecuencias significativas para a súa viabilidade (Frick et al., 2017; Hötker et al., 2006; Racey e Entwistle, 2003). En definitiva, a mortalidade de exemplares adultos, non pode considerarse reversible e recuperable a pesar da toma de medidas correctoras para iso.

22- O impacto do parque eólico sobre os quirópteros non está correctamente avaliado, xa que non cumple cas directrices propostas polo MITECO.

Non cumple ca Propuesta de Directrices para la Evaluación y Corrección de la Mortalidad de Quiropteros en Parques Eólicos da Subdirección General de Biodiversidad Terrestre y Marina do Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico (MITECO):

En canto a duración dos traballos, o MITECO di:

"Estas grabadoras se mantendrán en funcionamiento desde el ocaso hasta el orto y deberán estar operativas de forma ininterrumpida entre el 1 de agosto y el 30 de septiembre. El resto del período de actividad, entre el 1 de abril y el 30 de octubre, se muestreará como mínimo 10 noches de cada mes."

Mentres que no presente EIA, fan dúas prospeccións no 2011, unha en agosto e outra en setembro, e 4 no 2020, en junio, julio, agosto e setembro.

No referente aos efectos sinérxicos as Directrices din:

"En caso de hallarse algún parque eólico en un radio de 10 km, se indicará el número de parques y de aerogeneradores, y se revisarán los datos de actividad y de mortalidad registrada en los mismos. Esta información se incorporará en el informe del parque objeto de estudio y deberá ser tenida en cuenta a la hora de valorar el posible impacto del nuevo proyecto."

Mais isto non se cumple no presente EIA.

En relación a superficie para a búsqueda de cadáveres as Directrices din:

"es preciso que el área de búsqueda no sea inferior a un círculo de diámetro igual a la longitud del rotor más el 10 % de la misma. Es por ello importante destacar la necesidad del uso de perros adiestrados, ya que estos son mucho más eficientes que las personas en el hallazgo de cadáveres de pequeño tamaño. Precisamente su pequeño tamaño favorece que los cadáveres de murciélagos desaparezcan con rapidez, por lo que, para que las estimas sean consideradas fiables, es preciso que la periodicidad de las inspecciones sea siempre inferior a los diez días, es decir, al menos tres veces al mes entre los meses de julio a octubre (ambos incluidos).

Para el resto del año se podría considerar coincidente con las inspecciones que se realicen para las aves. El calendario de estas inspecciones deberá ser notificado previamente a las autoridades regionales competentes."

Mentres que no presente EIA di

"Para la caracterización de la posible mortalidad de aves y quirópteros por colisión, se procederá al reconocimiento exhaustivo de todos los aerogeneradores por personal con experiencia en la materia. Se reconocerá minuciosamente la superficie comprendida en un círculo de 80 m de radio, tomando como centro del mismo la base de la torre de sustentación del aerogenerador."

Por isto, consideramos que a valoración dos impactos sobre as poboacións de quirópteros non é adecuada e estes quedan minorados.

Así mesmo, nestas directrices tamén mencionan medidas preventivas e correctoras como a **recomendación da instalación de sistemas automáticos de detección de quirópteros en tempo real, que poda paralizas as paas do rotor en caso da existencias de risco de colisión, e consideramos que deberían de plantexarse a implantación dos mesmos en todos os aeroxeradores do parque.**

23- No relativo aos impactos no medio socio-económico, non se valoran correctamente as afeccións que o parque eólico provoca, sobre todo, nos sectores primario e terciario.

A construcción do parque eólico Os Cotos suporá unha serie de importantes impactos de carácter socioeconómico no entorno. Esta cuestión aparece minimizada no EIA, con un baixo grado de profundidade, algo que, dende logo, non é aceptable nunha avaliación ambiental dun proxecto coma este. Ademais, débese ter presente a caracterización socio-económica do concello de Ceredo-Cotobade, que conta con unha forte presenza das actividades agro-gandeiras.

A introdución do parque eólico provocará a perda parcial da aptitude agro-gandeira a causa da ocupación de superficie ou das afeccións xeradas ao gando (alegación nº 10).

Con respecto ao sector terciario, a poligonal do parque eólico contén, no seu sector oriental, a Vía Mariana, unha ruta que conecta varios santuarios marianos do norte de Portugal e o suroeste de Galicia, saíndo de Braga e rematando o seu recorrido en Muxía. Concretamente, estamos a falar dunha distancia mínima de 701 metros entre o trazado desta ruta de peregrinación e o aeroxerador A5 e de 1.166 metros entre este e o

aeroxerador A6. Neste senso, cabe sinalar que as rutas gozan cada vez de más camiñantes, convertendo a estas rutas nun aspecto cada vez más estratégico para a economía xeral galega e, sobre todo, para a situación socioeconómica dos espazos polos que estas rutas discorren.

O EIIP a pesar de que afirma que as medidas son encamiñadas a integración paisaxística do parque eólico da fase de explotación non establece medidas para evitar a intrusión visual das instalacións. A maior parte das medidas redúcense a minimizar os impactos na fase de construcción (eliminación da capa vexetal, movemento de terras, etc).

O gran impacto paisaxístico na fase de explotación fai necesario que se aplique medidas compensatorias, xa que a calidade paisaxística non se recuperará cas medidas correctoras propostas, por tanto é **necesario a aplicación de medidas compensatorias que xeren efectos positivos na paisaxe.**

Para elo se esixe unha partida orzamentaria que permita a execución da mellora da calidade paisaxística, especialmente dos valores naturais e culturais no concello de Ceredo-Cotobade. Por exemplo o apantallamento con especies autóctonas dos aeroxeradores nos núcleos próximos como Soutolongo, O Salgueiro, As Lagoas, O Facho, etc.

Polo anteriormente exposto, consideramos que a afección visual xerada polo parque eólico de Os Cotos (e en combinación co resto de parques eólicos en funcionamento ou proxectados da contorna) aparece minimizada no EIA, tendo en conta que, nalgúns dos seus puntos, pode observarse a totalidade dos aeroxeradores do parque eólico (ilustración 6), poñendo en risco o valor paisaxístico do ámbito de execución e a súa contorna.

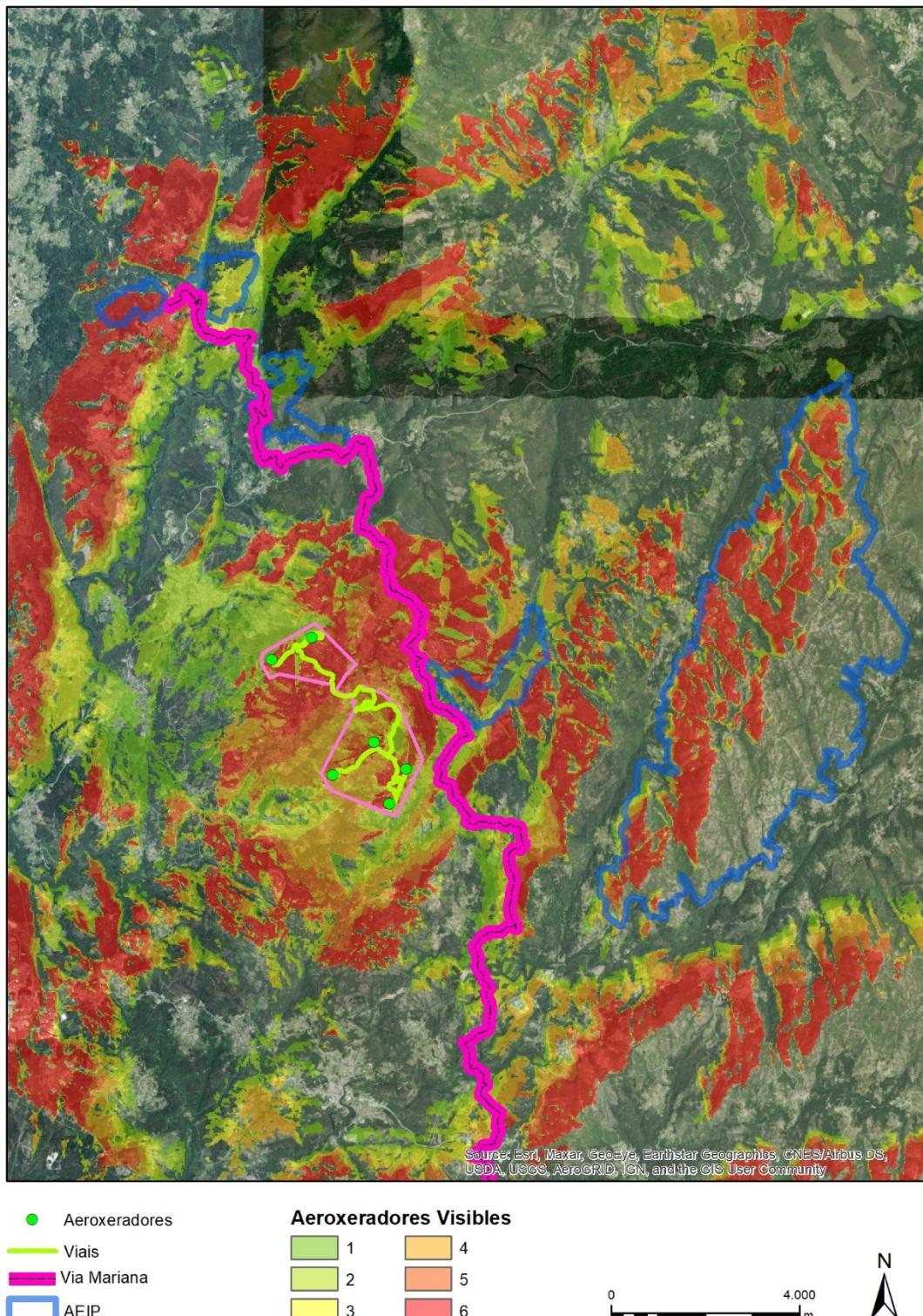

Ilustración 6: Conca Visual do PE Os Cotos con respecto da Via Mariana e das Areas de Especial Interés Paisaxístico.

24- Las infraestructuras del proyecto pasan por los siguientes montes vecinales:

Parque eólico: Viascón, Loureiro, Carballedo, Aguasantas, Borela e Rebordelo. **Línea de evacuación:** Almofrei, Borela, Aluncia, Baltar, Tourón, Buchabade, Pontesampaio (Landeira, Costa e otros, Ameán, Pedraforna, Carbadabella e Chanciña). A este respecto deberán tenerse en cuenta los siguientes puntos:

- No caso de non acadarse un acordo entre a empresa promotora do parque eólico e as comunidades de montes, deberá cumplirse o establecido na Lei de expropiación forzosa.
- Ademais no caso de non existir mutuo acordo, antes de proceder ao levantamento das actas previas á ocupación mesma, concretarase e individualizarase a superficie que vai ser obxecto de ocupación temporal, e procederase ao estaquillado e reformulo das superficies afectadas.
- Os terreos afectos pola execución do parque eólico que se atopen dentro de terrenos comunales deberán ser adscritos ás comunidades de montes (MCMV) en réximen de pleno dominio segundo o artigo 348 do código civil. A este respecto:
 - A nuda propiedade: deberá recaer sobre as MCMV quenes ostentarán a propiedade dos terreos afectados de xeito formal pudendo negociar con ela e pola cual teñen dereito a exigir o pago de rentas de frecuencia de acordo ao seu valor ou a comuta das mesmas.
 - Usufructo: recaerá tanto en la MCMV coma na empresa TIRAVENTOS S.L. (C.I.F.: B-27745736) sen que poida, esta última, ter a plena propiedade do solo afectado
- Para poder expropriar e impoñer servidumes sobre o monte vecinal, debe seguirse o correspondente expediente de compatibilidade das utilidades e no seu caso de prevalencia da utilidade pública do proxecto de execución do parque sobre a propia do monte vecinal.
- Ademais no caso de non existir mutuo acuerdo, antes de proceder ao levantamento das actas previas á ocupación misma, concretarase e individualizarase a superficie que vai ser obxecto de ocupación temporal, e procederase ao estaquillado e reformulo das superficies afectadas.
- Igualmente, ten que remitirse por parte da empresa beneficiaria o plano onde se concrete todo o expropriado e afectado, un estudo da afección tecnolóxica e socioeconómica do parque na comarca de implantación e un estudo das medicións eólicas.
- A empresa beneficiaria debe ofrecer, ou no seu caso, abonar con anterioridade á ocupación, os prexúzos e danos ocasionados pola ocupación temporal, de acordo co disposto nos artigos 108, 110, 111 e 112

e concordantes da Lei de expropiación forzosa, sen cuxo requisito non poderá ser levada a cabo aquela.

- Négase calquera virtualidade á clasificación do solo que aparece na relación de bens e dereitos afectados, pois o solo afectado **debe cualificarse como solo apto para o aproveitamento eólico**, derivándose a súa valoración e indemnizacións de tal consideración, sen prexuízo de incluír a valoración dos usos e aproveitamentos existentes na actualidade.

• **Ley 8/2009, de 22 de diciembre, por la que se regula el aprovechamiento eólico en Galicia**

- Artículo 45. Concurrencia de utilidades o interés público y trámite y declaración de compatibilidad o prevalencia.
 - 7. Si la instalación afecta a montes vecinales en mano común, los trámites previstos en el artículo 6 del Reglamento para la ejecución de la Ley 13/1989, de 10 de octubre, de montes vecinales en mano común, aprobado por Decreto 260/1992, de 4 de septiembre, o norma que lo sustituya, se entenderán cumplimentados con el procedimiento regulado en este artículo. En estos casos, la declaración de utilidad pública de la instalación conllevará el reconocimiento de prevalencia a los efectos establecidos en el apartado 1 del artículo 6 de la Ley 13/1989, de 10 de octubre, de montes vecinales en mano común.

• **Ley 1/2021, de 8 de enero, de ordenación del territorio de Galicia. (referido a proxectos sectoriais)**

- Artículo 46. Relación con otros instrumentos de ordenación del territorio y urbanísticos.
 - 3. No obstante lo dispuesto en el número anterior, cuando resultasen afectados terrenos con valores que sean objeto de protección por la legislación aplicable, la aprobación del proyecto exigirá contar con el informe favorable del órgano sectorialmente competente en función de los valores objeto de protección.

Especialmente grave é a afección ao proxecto “SUMIDERO DE CARBONO” que teñen conveniada a empresa CO2 REVOLUTION S.L, e a COMUNIDADE DE MONTES VECIÑAL EN MAN COMÚN DE REBORDELO, pola cal reforestarán 580.200 m² con especies frondosas autóctonas ou piñeiro durante ao menos os próximos 35 anos. Ambos aproveitamentos son incompatibles entre si, xa que a implantación dos aeroxeradores suporá a incompatibilidade forestal nunha franxa de 200 m ao redor de cada aeroxerador, como dí a Lei 3/2007, de 9 de abril, de prevención y defensa contra los incendios forestales de Galicia, indica no seu Artícuo 20.bis apartado c).

Tendo en conta esta faixa de 200 m, a superficie afectada do proxecto sumidero de carbono polo parque eólico será duns 345.496 m², o que supón unha afección ao 59,54 % da superficie do proxecto.

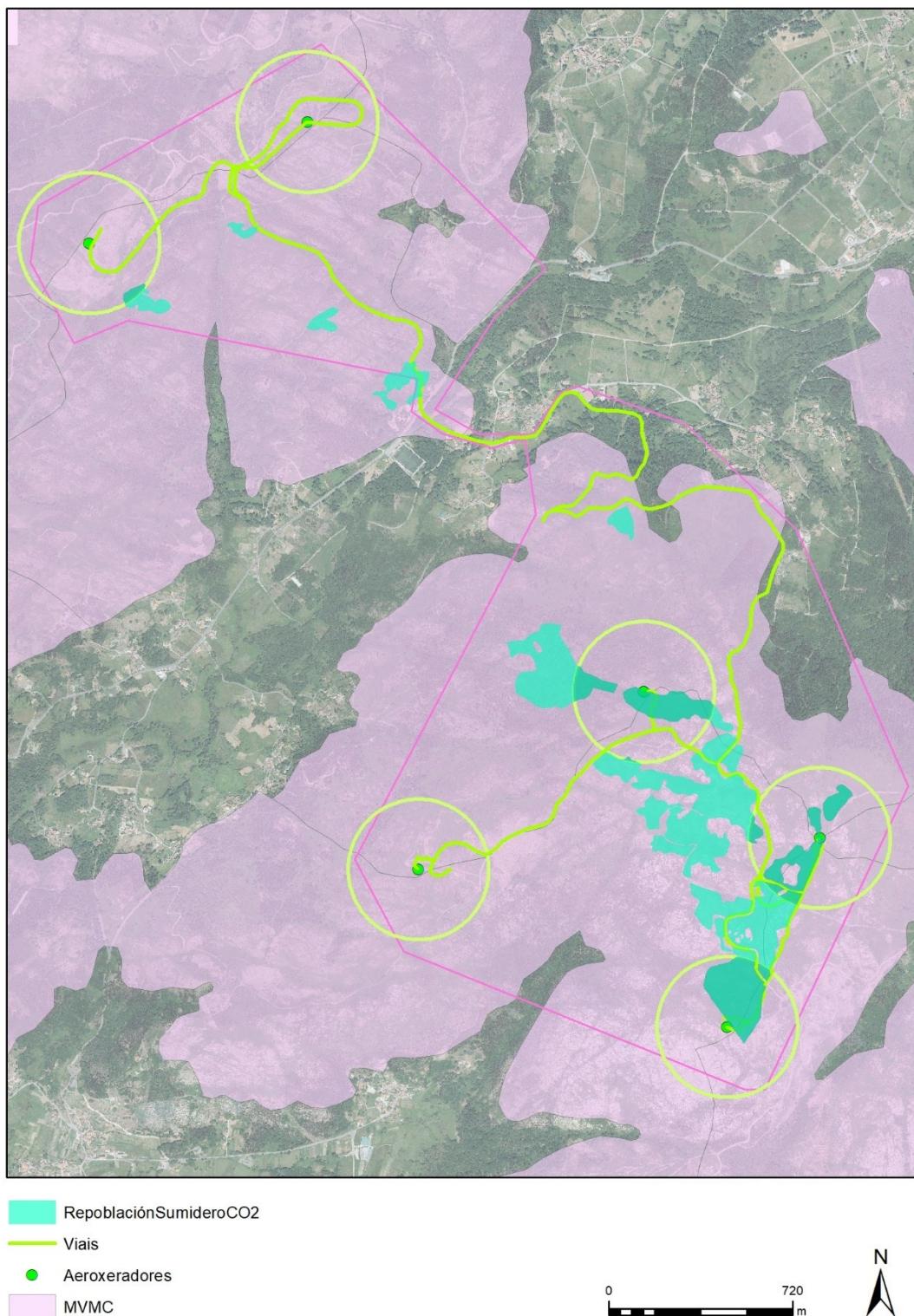

Ilustración 7: Afección dos aeroxeradores e 200 metros ao redos e dos viarios do PE Os Cotos sobre os Montes veciños e en mancomún, e sobre o proxecto de Sumidero de CO2.

25- Menosprézase o impacto visual e paisaxístico que o parque eólico Os Cotos xera no seu entorno, especialmente no caso das Áreas de Especial Interese Paisaxístico (AEIP) da Serra do Cando (AEIP_08_12), Val do Alto Almofrei (AEIP_08_11) e San Xusto-Río Lérez (AEIP_08_23)

Tal e como sinalan no Anexo XI, hai tres AEIP a menos de 5 km do PE, mais estes consideran o impacto visual como LEVE, cando o impacto é SEVERO.

A superficie afectada visualmente polo parque eólico nas AEIP son:

- AEIP da Serra do Cando é de 1.492,6 ha das 3.400,3 ha totais, o que supón unha afección visual ao 43,9 % da AEIP.
- AEIP Val do Alto Almofrei é de 190,4 ha das 217,4 ha totais, o que supón unha afección visual ao 87,6 % da AEIP.
- AEIP San Xusto-Río Lérez é de 60,5 ha das 173,5 ha totais, o que supón unha afección visual ao 34,8 % da AEIP.

Neste senso, o Decreto 238/2020, de 29 de decembro, polo que se aproban as Directrices de paisaxe de Galicia, manifesta, no Anexo I, o seguinte:

A través de determinaciones congruentes con otras figuras de protección, se procurarán unas áreas de especial interés paisajístico (AEIP) en las que se preserven los diversos elementos que las conforman y en las que se mantenga la relación armónica entre los valores naturales, culturales, patrimoniales, estéticos o panorámicos que le dieron origen. Atendiendo al diferente carácter de los valores paisajísticos presentes en el área de especial interés paisajístico (AEIP), los objetivos de calidad paisajística (OCP) implicarán:

AEIP.1. Unos valores ecológicos preservados de manera sostenible como garante de variedad y funcionalidad ecológica, y en los que se protejan aquellos elementos constituyentes que otorgan el valor diferencial.

AEIP.2. Unos valores culturales o patrimoniales, sean materiales o inmateriales, preservados como elementos configuradores de los paisajes culturales, atendiendo a su relación con el territorio.

AEIP.3. Unos valores estéticos o panorámicos protegidos mediante el mantenimiento de las condiciones perceptivas vinculadas a los fondos escénicos, a la amplitud de vistas y a la matriz compositiva propia del paisaje autóctono.

Como podemos observar na ilustración 6, o parque eólico produce unha afección de tipo visual determinante na AEIP. **Polo tanto, sobre todo no que se refire aos valores estéticos ou panorámicos, o proxecto eólico de Os Cotos é incompatible co regulamento das directrices de paisaxe de Galicia e o inhabilita, en definitiva, para a súa construcción.**

Non valoran a afección visual producida pola contaminación lumínica nocturna sobre o Observatorio Astronómico de Cotobade, que se atopa a uns 4 km do PE.

Nestas cuestiós, ademais, debemos ter en conta que non se suman os efectos sinérxiscos provocados por outros parques eólicos que se situarán no entorno do parque eólico de Os Cotos, e que farán que a actividade astronómica sexa case inviable.

Así mesmo, a pesar de que non se xustifica de maneira explícita o radio de 10 km, o Ministerio para a Transición Ecolólica e o Reto Demográfico (MITECO) sinala nun informe que o estudio paisaxístico dun parque eólico debe abracer un radio de 25 km, incluíndo "principais zonas (pobos), liñas (estradas, carreiros) ou puntos (miradoiros) de concentración de observadores" (MITECO, 2020: 16). **Así pois, non seguen tampouco as recomendacións do MITECO para a realización do estudio paisaxístico.**

26- No anexo VI, adicado á avaliación de efectos acumulativos e sinérxiscos, menosprézanse os efectos acumulativos derivados da presenza no entorno próximo de máis parques eólicos.

Nun ámbito espacial de 10 km. ao redor da poligonal do parque eólico de Os Cotos pódense atopar, construídos o en tramitación, un total de catorce parques eólicos (Monte do Pe (4 AE), Zudreiro (5 AE), Anduriña (9 AE), Coto do Carballal (5 AE), Coto Aguado (6 AE), Dos Cotos (6 AE), Edreira I (5 AE), Serra da Fracha (2 AE), Campo das Rosas (4 AE), Portovidrios (3 AE), Monte Peón (3 AE), Acibal (4 AE) , Monte Seixo-Cando (35 AE), Monte do Ceo (3 AE) e Serra do Cando (44 AE) sumando un total de 138 aeroxeradores).

O impacto xeral provocado pola acumulación de parques eólicos pode xerar graves afeccións tanto á poboación como aos animais da zona. Preocupa, especialmente, a situación da avifauna e os quirópteros, dado que esta concentración de parques podería supor un incremento significativo da mortalidade, do efecto baleiro (abandono da zona) e do efecto barreira. Neste último caso, cuxo resultado directo sería o da perdida de conectividade ecolólica, **vulnera de xeito flagrante a disposición incluída na Ley 5/2019**, de 2 de agosto, do patrimonio natural

e da biodiversidade de Galicia. No artigo 87.1. desta lei, se manifesta o seguinte:

"Para mejorar la coherencia y la conectividad ecológica del territorio, la Administración autonómica fomentará en su planificación ambiental la conservación de corredores ecológicos y la gestión de aquellos elementos del paisaje y áreas territoriales que resulten esenciales o revistan primordial importancia para la migración, la distribución geográfica y el intercambio genético entre poblaciones de especies de fauna y flora silvestres, teniendo en cuenta los impactos futuros del cambio climático."

En suma, cabe indicar a seguinte consideración, incluída no borrador da "Estrategia estatal de infraestructura verde y de la conectividad y la restauración ecológicas" realizada polo Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico na que se sinala que se debe perseguir a:

"Mitigación de las barreras producidas por la infraestructura de producción y distribución de energía, prioritariamente en aquellos parques eólicos y tramos de los tendidos eléctricos que atraviesen áreas relevantes para la diversidad de aves y murciélagos y/o concentren un elevado número de electrocuciones o colisiones."

Esta disposición se complementa co sinalado nas alegacións nº 19, 20, 21, e 21, na que indica a presenza de aves e quirópteros (morcegos) en estado de perigo de extinción o vulnerables segundo o Catálogo Galego de Especies Ameazadas (CGEA) e/ou o Catálogo Nacional de Especies Amenazadas (CNEA).

En definitiva, o parque eólico de Os Cotos non é compatible coa conservación dos corredores ecológicos nin coa pretensión de mitigar as barreras á fauna.

27- Impactos sobre os elementos patrimoniais crítico, non establecendo unhas medidas preventivas e correctoras claras para previr a afección das infraestruturas do parque sobre os mesmos.

Os elementos afectados de maneira crítica son: PBA 46761 Ponte en Pozonegro e o ETN1 Muiño daquela banda/Muiño da costa, e o EIA non recolle medidas compensatorias pertinentes ante tal intensidade do impacto.

No EIA non analizan as afección da ampliación dos viarios de acceso aos aeroxeradores do sector suroeste, sobre un elemento arqueolóxico, como é o Castro da Castra. Este elemento non se atopa catalogado no Plan

Básico Autonómico, pero tras traballo de campo, de interpretación a través de sistemas LIDAR e polo coñecemento de historiadores da zona, se ten coñecemento de vestixios do que parece que foi un asentamento romano, conservando o muro exterior como podemos apreciar na ilustración 9, e podendo apreciarse mediante interpretación das imaxes LIDAR, outros elementos que foran parte do conxunto, como son dous recintos, unhas empalizadas e tamén os vestixios da croa dun castro, que aparece recollido nunha nota histórica do 12 de Xullo de 1936 do periódico "La Voz de Cotobad". Este elemento atópase na contorna da igrexa de Reboredo, e un dos viarios de acceso terá afección severa sobre o muro perimetral do Castro.

Temos constancia de que tanto a presenza deste xacemento, como a posible afección sobre este polo proxecto eólico, foron informados a Dirección Xeral de Patrimonio. Este elemento deberá ser analizado polos técnicos da CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN Y UNIVERSIDAD a fin de valorar a súa inclusión no catálogo de patrimonio cultural da Xunta para a súa posta en valor e protección.

Segundo a Ley 5/2016, de 4 de mayo, del patrimonio cultural de Galicia, no Capítulo IV Artículo 100 Suspensión de la actividad por motivos arqueológicos dise:

"1. Cuando en el curso de una obra, actividad o remoción de tierras, tanto si es en terreno público como privado, se constate o se presuma la existencia de un yacimiento arqueológico, la consejería competente en materia de patrimonio cultural podrá ordenar la intervención arqueológica de urgencia que resulte procedente e incluso paralizar, en su caso, las obras o remociones durante un plazo de dos meses, que podrá prorrogarse, de considerarse necesario, por otros dos meses. La paralización no conllevará derecho a indemnización. 2. Si la suspensión de la obra, actividad o remoción excede el plazo de dos meses, la Xunta de Galicia quedará obligada a compensar el daño efectivo que se hubiese causado con tal paralización. Los hallazgos realizados durante el plazo de suspensión no darán derecho a premio y los objetos se depositarán en el museo, colección visitable o centro o institución de carácter museístico autorizados que designe la consejería competente en materia de patrimonio cultural."

A afección sobre o muro tradicional de pedra seca será CRÍTICA, e estamos a falar dun elemento construído cunha técnica tradicional catalogada como Patrimonio da Humanidade da UNESCO.

Compre sinalar que o Decreto 83/2018, de 26 de xullo, polo que se aproba o Plan Básico Autonómico de Galicia, establece no artigo 209, a seguinte disposición:

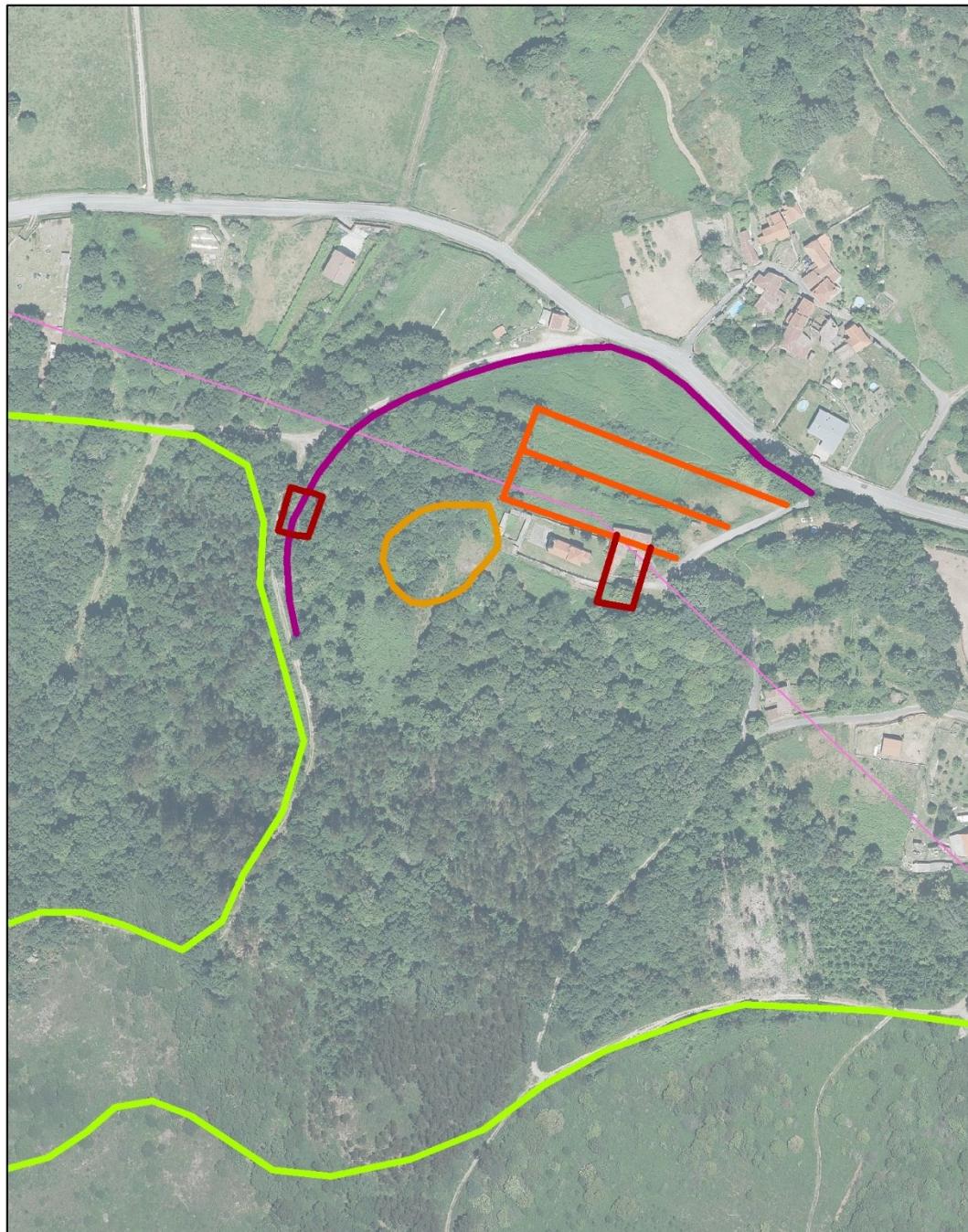
En núcleos rurales las nuevas redes de servicio, tales como las de abastecimiento de agua, saneamiento, electricidad, alumbrado, telecomunicaciones o gas, se diseñarán y se ejecutarán de tal manera que se minimicen las afectaciones a los elementos naturales o construidos que caracterizan el paisaje de los núcleos rurales y su entorno funcional inmediato. A tal fin:

- a) Se evitará, siempre que sea posible, la destrucción de muros, setos o pavimentos tradicionales.

Tendo isto en conta, consideramos que as graves afeccións producidas nos muros como resultado da construcción do parque eólico é extremadamente alto. Así mesmo, valoramos que o proxecto non busca a mínima afección a estes elementos de gran valor cultural e visual, tal e como se establece na figura legislativa previamente citada, polo que se estima pertinente unha reconfiguración espacial do proxecto eólico, de xeito que se busque realmente unha mínima afección ao patrimonio do entorno.

Ilustración 8: Muro exterior de pedra seca do xacemento arqueolóxico da Castra.

- Croa
- Empalizada
- Muro Exterior
- Recinto
- Vias

Ilustración 9: Localización do xacemento arqueolóxico da Castra respecto do viario do PE Os Cotos.

BIBLIOGRAFÍA EMPREGADA

- AGNEW, R.C.; SMITH, V.J. e FOWKES, R.C. (2016). "Wind turbines cause chronic stress in badgers in Great Britain". *Journal of Wildlife Diseases*, 52.
- BAERWALD, E.F.; D'AMOURS, G.H.; KLUG, B.J. e BARCLAY, R.M.R. (2008). "Barotrauma is a significant cause of bat fatalities at wind turbines". *Current Biology*, 18 (16).
- CRYAN, P.; HEIN, C.; SCHIRMACHER, M. e GORRESEN, P.M. (2014). "Behavior of bats at wind turbines". *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 111 (42).
- FOO, C.F.; BENNETT, V.J.; HALE, A.M.; KORSTIAN, J.M.; SCHILDT, A.J. e WILLIAMS, D.A. (2017). "Increasing evidence that bats actively forage at wind turbines". *PeerJ*.
- FRICK, W.; BAERWALD, E.F.; POLLOCK, J. e BARCLAY, R.M.R. (2017). "Fatalities at wind turbines may threaten population viability of a migratory bat". *Biological Conservation*, 209.
- HANSEN, C. e HANSEN, K. (2020). "Recent advances in wind turbine noise research". *Acoustics*, 2.
- HÖTKER, H.; THOMSEN, K.M. e JEROMIN, H. (2006). *Impacts on biodiversity of exploitation of renewable energy sources: the example of birds and bats*. Bergenhusen: Michael-Otto-Institut.
- RA, J.; BOROWSKI, S.; MARC-PIENKOWSKA, J.; ODROWAZ-SYPNIEWSKA, G.; BERNACKI, Z.; SIÓDMIAK, J. e SZTERK, P. (2013). "Preliminary studies on the reaction of growing geese to the proximity of wind turbines". *Polish Journal of Veterinary Sciences*, 16.
- MITECO (2020). "Alcance de estudio de impacto ambiental de proyecto de parque eólico terrestre"
- MITECO Subdirección General de Biodiversidad Terrestre y Marina "Propuesta de Directrices para la Evaluación y Corrección de la Mortalidad de Quiropteros en Parques Eólicos"
- RICHARDSON, S.M.; LINTOTT, P.R.; HOSKEN, D.J.; ECONOMOU, T. e MATHEWS, F. (2021). "Peaks in bat activity at turbines and the implications for mitigating the impact of wind energy developments on bats". *Scientific Reports*, 11 (3636).

En virtude de todo o exposto,

SUPLICO: A non construción do parque eólico en base ao rexixitamento por invalidez do estudo de impacto ambiental, da solicitude de autorización administrativa previa e de construcción, do proxecto sectorial (proxecto de interese autonómico) e da solicitude de declaración de utilidade pública, en concreto, das instalacións do parque eólico dos Cotos, situado no concello de Ceredo-Cotobade, provincia de Pontevedra (expediente IN661A 2011/18-4). DOG Núm. 245 do 23 de decembro de 2021.

Ceredo-Cotobade, a, 14 de xaneiro de 2022

Asdo.- D. Jorge Cubela López (Alcalde de Ceredo – Cotobade)

Asdo.- D. Víctor Bouzas Blanco (en representación da consultora TYSGAL SC)

